

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

250. An illiteratus talis conscius suæ illiteraturæ, vel etiam in ejus defectu promotores illius teneantur restituere fructus, quos ille percepit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

*Quaestio 250. An talis illiteratus conscius
sua illiteraturae, aut etiam in ejus defectu
promotores istius teneantur restituere fru-
ctus, quos ille percepit?*

Respondeo: negativè; si enim, ut dictum, ejus promotio non est ipso jure invalida, jam habet titulum validum, nempe beneficii, ratione cujus facit fructus suos. *Garc. loc. cit. n. 29. Pass. nu. 53. contra Aragon. 2. 2da q. 62. a. 2.* (secus tamèn est, ubi non esset titulus beneficii, sed merum salarium, ut in Cathedris aliisque officijs; ibi enim est titulus officij, quod talis non implet. *Garc. n. 30.*) unde jam etiam promotor videtur non teneri ad fructus illos restituendos, ut docet idem *Garc. contra plures, quos citat n. 26. sed solum ad damna ex tali promotione & administratione secuta Ecclesiae* *Less. loc. cit. n. 74. de justit. Azor. loc. cit. 6. 15. Navar. de re dit. Ecclesia. q. 2. monito 25. & alii plurimi apud Garc.*

*Quaestio 251. Qualiter probetur incititia
literarum, & contra scientia competens?*

1. **R**espondeo primò: literarum incititia concludenter non probatur per testes deponentes, talem nunquam legisse libros scientiae nec intrasse scholas, vel Doctorem audivisse, ut censent *Abb. in c. ult. de ar. & qual. n. 2. Sayrus in Thesau. l. 6. c. 3. n. 4.* cum dari possit instantia scientiae testibus ignota; adeoque id solum referendum ad simplicem praesumptionem ignorantiae, quae inferat necessitatem examinis, sive objectus incititiae fiat, ne provisus admittatur, sive ut admissus repellatur. *Lott. l. 2. q. 50. n. 61.*

2. Respondeo secundò: cum scientia literarum non sit qualitas congenita, sed ex labore & industria homini contingens, in nullo homine praesumitur, sed eget justificatione praeter ceteris, quae ad idoneitatem provisus spectant *Lott. n. 62. juxta Gl. in c. si forte, de elect. in 6. V. scientia.*

3. Respondeo tertio: tametsi per testes probari possit gradus provisus vel providendi, & sic nasci praesumptio aliqua idoneitatis, non tamen per eos concludenter probatur scientia. *Lott. num. 67.* sed nec ipse gradus, etsi aliqualem faciat praesumptionem, non tamen probat scientiam, cum non sequatur: ille est Doctor, ergo est doctus, dum, ut inquit *Mandof. ad reg. 19. cancell. q. 13. n. 3.* quotidie videamus infantissimos doctorellos, qui nesciunt prima legum principia. *Lott. à n. 70.* licet autem Doctor sit idoneus testis super doctrina discipuli sui juxta *l. nemini, c. de advocat. divers. judic.* haec tamen ipsa testificatio magistrorum de peritià discipuli supponit examen, utpote vi cujus, dum saepe discipulum interrogantes, & ab eo responsum accipientes illius scientiam deprehenderunt, proinde

4. Respondeo quarto: scientiam literarum non aliter internosci & probari, quam mediante examine. *Lott. n. 65.* citans *Rot. in nov. decis. 18. de probat. & in Calagurie, beneficii 9. Februarii 1591.* proceditque in tantum haec examinis necessitas, ut Executor etiam nullo contradictore petente debeat ad illud devenire, quia cum respiciat publicam Ecclesiae utilitatem, debet, ut ait *Gl. in c. si forte, de elect. in 6.* exuberare judicis officium. *Lott. à n. 76.* citans *Gemin. in c. si forte, num. 4. & Jo. Monach. ibid. n. 7.* qui illud ampliat, etiam quod con-

tradictor renunciet, potest tamen cessante concursu ad actum hujusmodi examinis procedi extrajudicialiter *Lott. n. 78.* citans *Mascard. de probat. concl. 877. n. 2. Felin. in c. dudum, de praesump. n. 36. & ejusque commissio est potius conscientialis, quam judicialis, unde potest subdelegari, cum regulariter oneratio conscientiae non implicet electionem industriae personae* *Lott. n. 79. & 80.* Atque ita probatio à solo examinatore concludi *Lott. cir. n. 79.* citans pro hoc *Alex. conf. 218. n. 3. l. 2.* Et sicut collatio ita & examen hoc tanquam illius accessorium, & non minus voluntariae jurisdictionis potest fieri extra territorium *Lott. n. 80. & 82.* citans *Alex. & Mascard. ubi ante Felin. & alios.* Denique monet *Lott. n. 86.* Examinatores in hoc examine (utpote quod non est simpliciter necessarium, prout est illud, quod fit, & est pro seu de forma, ita etiam ut non obstante clausula: *si idoneum repereris: sufficere* Executorem, etiam non facto examine, cum habuere pro idoneo, ut forma literarum observata censetur) non debere esse nimis scrupulosos, praesertim si promovendus ad beneficium aliquod simplex jam ad ordines praevio examine receptus esset, juxta text. *c. accepimus, de arat. & qual. & Gonz. Gl. 4. n. 24.* quod si verò peracto tali examine executor pronunciatet provisum non idoneum, vel hac de causa literas non esse exequibiles, gratia evanesceret, nec posset revalidari, aut alia obtineri citra vitium manifestae subreptionis, nisi de hoc fieret expressa mentio *Lott. num. 87.* citans *Rot. p. 1. decis. 423. nu. 7. in recent.*

Quaestio 252. Ad quas dignitates requiratur gradus Doctoralis, vel Licentia in Theologia vel jure can. vi Concilii Tridentini, suppono enim jure antiquo communi in nullo beneficio talem gradum requisitum
Garc. n. 31.

1. **R**espondeo primò: ad Episcopatum; sufficere tamen etiam habere publicum alicujus Academiae testimonium, vel si regularis sit, à Superioribus Religionis suae, quod idoneus sit ad alios docendos *Trid. sess. 22. c. 2. de reform. Greg. 14. in Constit. sua. onus Apostolica.*

2. Respondeo secundò: ad Scholasteriam (de qua fuse *Duarenus de benef. l. 10. c. 15. & Barb. de canon. c. 10.*) sufficit tamen etiam ad illam persona alia idonea, quae per se ipsam id munus explere possit *Trid. sess. 23. c. 18.* Sed neque decretum hoc obligat, ubi non est erigendum Seminarium, vel ubi in institutione Seminarium Praeceptores sunt instituti *Garc. Barb. Salzed. cit. à Pass. n. 29.*

3. Respondeo tertio: ad Archidiaconatum *Trid. sess. 24. c. 12.* ubi tamen addit: *in Ecclesiis, ubi ad fieri potest.* ceterum intelligendum hoc decretum de Archidiaconatu habente annexam curam animarum vel jurisdictionem. *Riccus in praxi decis. 473. Piasce. in praxi Episcop. p. 1. c. 10. n. 20. Garc. loc. cit. n. 4.* imò secundum *Navar. in Man. c. 25. n. 135.* nisi de eo Archidiacono, de quo loquitur *tit. de off. Archid.* qui est caput capituli post Episcopum. *Hojeda* non nisi de Archidiacono Ecclesiae Cathed. seu principalibus, & non de aliis inferioribus civitatum vel oppidorum.

4. Respondeo quarto: ad Archipresbyteratum, ubi ei forte de consuetudine Ecclesiae alicujus annexa est jurisdictio illa, quae de jure communi

conve-